

Bonitační řád KCHČSV

Bonitace je odbornou chovatelskou činností, která slouží k získání poznatků o exteriérových a povahových vlastnostech předvedených psů v souladu se standardem a chovatelským cílem Klubu chovatelů československého vlčáka, z.s. (dále také jako „**KCHČSV**“). Získané údaje se zaznamenávají ve formě kódu do průkazu původu a jsou součástí údajů o psu a feně. Zakódované posudky umožňují statistická vyhodnocení, která slouží jako podklad pro další řízení chovu. Změny nebo doplňky platných bonitačních kódů schvaluje konference delegátů KCHČSV.

I. Všeobecná ustanovení

Svodu mladých se mohou zúčastnit psi a feny, kteří splňují podmínky Zápisního a chovatelského řádu, jakož i dalších předpisů KCHČSV, Českomoravské kynologické unie (dále jen „**ČMKU**“), s Mezinárodním chovatelským řádem Mezinárodní kynologické federace (dále jen „**FCI**“) a právními předpisy ČR (zejména zákon č. 166/1999 Sb., veterinární zákon, zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, vyhláška č. 21/2013 Sb., o stanovení podmínek při chovu psů a koček) a mají věk nejméně 7 měsíců.

Účast na bonitaci je jednou ze základních podmínek pro zařazení psů a fen do chovu. Bonitace se mohou zúčastnit psi a feny, kteří splňují podmínky chovatelského řádu a mají věk nejméně 18 měsíců. Bonitace se provádí zpravidla jednou za život zvířete. Ve výjimečných případech může výbor KCHČSV povolit přebonitaci jedince. Výsledek přebonitace je konečný. Opakování bonitace je možné nejdříve po 6 měsíci od předchozí bonitace. U jedinců vyřazených z chovu z důvodů vad exteriéru, stanovených jako vyřazující, není opakování bonitace možné. Bonitační komise může ze závažných důvodů svoje rozhodnutí o způsobilosti k chovu odložit na další bonitaci. Psovi, kterému nelze odebrat míry a zjevně nespolupracuje, bonitační komise odloží bonitaci.

Důvodem k odložení bonitace nemůže být chování psa při zkoušce povahy. Pokud pes absolvuje bonitaci včetně testu povahy, bonitační kód musí být vždy zadán. Majitel psa může z bonitace na základě vlastního rozhodnutí odstoupit, a to nejpozději bezprostředně po navázání kontaktu s pomocníkem (viz. Popis bonitace – test povahy u kolíku). Toto svoje rozhodnutí oznámí pomocníkovi a bonitační komisi. V tomto případě bonitační kód zadán nebude a bonitace bude odložena.

Rozhodnutí o odložení bonitace se vyznačí na bonitační kartě. V tomto případě se poplatek za bonitaci nevrací. Opakovaná bonitace po předchozím odložení bonitace nebo přebonitace povahy je zpoplatněna stejně jako první bonitace. U importovaných jedinců, pokud tito neodpovídají podmínkám pro zařazení do chovu podle chovatelského řádu KCHČSV a majitel je chce použít k chovu, je povinen je předvést na bonitaci v ČR. Bonitace se mohou zúčastnit pouze zdravá zvířata. U jedinců podezřelých z nakažlivé nemoci a zamořených kožními parazity je přístup a posouzení na bonitaci zakázáno. Hárající feny musí být organizátorům bonitace ohlášeny a jsou posuzovány na závěr akce.

II. Zásady pro pořádání bonitací

Pořádáním bonitace jsou pověřeny Organizační komise KCHČSV. Bonitace jsou pořádány v souladu s ročním plánem chovatelských akcí KCHČSV a jejich termín musí být uveden v oběžníku KCHČSV. Místo a datum konání bonitace navrhuje Organizační komise KCHČSV a schvaluje je výbor KCHČSV. Pověřená Organizační komise zajišťuje ve spolupráci s poradcem chovu všechny organizační a finanční náležitosti bonitace. Obě Organizační komise pořádají v jednom roce minimálně 3 bonitace (tzn. v ČR celkem minimálně 6 bonitací za rok). V případě velkého počtu přihlášených mají Organizační komise právo vyhlásit libovolný počet dalších bonitací.

III. Práva a povinnosti pořadatele

Pořadatel bonitace má tato práva a povinnosti:

- Společně s poradcem chovu prověřit přihlášku účastníka bonitace a v odůvodněných případech přihlášku odmítnout.
- Od majitele přihlášeného psa požadovat stanovený poplatek za provedení bonitace.
- Bonitaci je možno pořádat v rámci letního výcvikového tábora, ale maximálně druhý den prvního turnusu s účinností od roku 2019.
- V odůvodněných případech odvolat konání akce. Tuto skutečnost dát včas na vědomí členům KCHČSV a výboru KCHČSV.
- Stanovit vedoucího akce a jeho pomocníky.
- Prostřednictvím vedoucího akce vznášet stížnosti na počínání rozhodčích, majitelů psů a diváků.
- V závažných případech vykázat z bonitace provinilé majitele psů nebo diváky.
- Zajistit podání žádosti o povolení bonitace na příslušný místní úřad a okresní veterinární správu.
- Na akci zajistit zdravotní a veterinární službu, technické a materiální zajištění akce.
- Zajistit pořízení videozáznamu z bonitace a jeho archivaci.
- Pořadatel bonitace je povinen zajistit, aby v kruhu byl alespoň jeden výtisk bonitační karty a aby všichni členové bonitační komise byli před začátkem bonitace seznámeni s bonitační kartou jak v části exteriérové, tak i v hodnocení povah.

IV. Práva a povinnosti majitele psa

Pro majitele psa plemene ČSV platí níže rovněž definovaná práva a povinnosti:

- Každý majitel čsv s PP se může se svým psem přihlásit na bonitaci. K tomu musí od pořadatele bonitace obdržet potřebné informace.
- Na závěr bonitace může žádat o zdůvodnění zadaných kódů a obdržení bonitační karty se všemi záznamy.
- Může se zúčastnit kterékoliv bonitace pořádané některou z Organizačních komisí KCHČSV.
- Je povinen zaslat včas přihlášku k bonitaci podle pokynů organizátora bonitace.
- Předložit potřebnou dokumentaci pro bonitaci průkaz původu psa a očkovací průkaz zvířete
- Pokud bonitované zvíře nebude mít vyšetření na DKK a DLK, vyhotovený DNA profil a výsledky vyšetření DM a DW, může být bonitováno, ale nebude mu zapsána prozatím chovnost až do dodání výsledků vyhodnocení DKK a DLK, DM, DW a zhotovení a doložení DNA profilu.
- Dostavit se včas na bonitaci a po celou dobu se řídit pokyny organizátorů bonitace.

- Je povinen zajistit psa tak, aby nedošlo ke škodě na majetku či zdraví druhé osoby. Za takové škody je zodpovědný majitel psa, nikoliv pořadatel.
- Majitel psa je oprávněn podat odvolání proti rozhodnutí bonitační komise ke KRK do sedmi dnů od konání bonitace.

V. Bonitační komise

Posuzování psů na bonitaci mohou provádět posuzovatelé s potřebnou kvalifikací. Bonitační komise je nejméně tříčlenná. Tvoří ji: posuzovatel pro exteriér, poradce chovu a vedoucí bonitace. Členové komise po celou dobu hodnocení psů úzce spolupracují a stanoví konečný kód a zařazení do chovu. Bonitační komise je povinna zapsat bonitační kód do průkazu původu a bonitační karty a jeho zařazení nebo vyřazení z chovu. Předat bonitační kartu majiteli psa a odůvodnit mu výsledek bonitace. V závažných případech odložit svoje rozhodnutí na další bonitaci.

VI. Popis bonitace

Pro popis exteriéru zvířete a jeho povahových vlastností je vypracována tabulka, která vytváří kódovací systém, který sestává z písmen a číslic. Navrhuje ho chovatelská komise a schvaluje konference delegátů KCHČSV. Znaky exteriéru jsou označovány písmeny a jejich hodnota je vyjadřována čísly. Povahové vlastnosti jsou vyjádřeny kombinací velkého písmene "O" a projev vloh je vyjádřen malým písmenem. Bonitační komise sleduje chování předvedeného jedince po celou dobu bonitace, tj. při měření, prohlídce chrupu a předvedení. Hodnocení povahy psa se provádí podle následující metodiky:

VII. METODIKA SLEDOVÁNÍ POVAH ČSV PŘI BONITACI

Hodnocení povahy zkoušeného jedince na bonitaci zohledňuje:

1. chování jedince během měření
2. chování jedince během zkoušky povahy

VIII. Průběh zkoušky povahy:

Samotná zkouška povahy se skládá z pěti na sebe navazujících částí:

a) Skupina osob

Psovod vstupuje se zkoušeným jedincem na plochu (minimálně 4 x 4 m), přistupuje ke dvěma civilním osobám stojícím ve vzdálenosti cca 1,5 m od sebe, se kterými psovod naváže kontakt (rozhovor). Po chvíli přistupují do skupiny další dvě civilní osoby (vždy však čelně ke zkoušenému jedinci, je nežádoucí přistupovat ke psům / fenám zezadu). Tyto dvě osoby zaujmou takovou pozici, že se psovod se psem nachází v uzavřeném čtverci tvořeném čtyřmi civilními osobami. Psovod se zkoušeným jedincem pak na pokyn bonitační komise opustí skupinu civilních osob pokračováním chůze ve směru kterým přišel, po cca 4 krocích za skupinou se otočí a projde středem skupiny (při tomto průchodu může do skupiny vejít a opustit ji mezi libovolnými osobami) a pokračuje bez zastavení dále na označené místo. Při průchodu skupinou osob a u kolíku nesmí psovod používat žádné motivační prostředky, tedy hračky ani krmení.

Po skončení této části zkoušky povahy má psovod na základě své úvahy možnost z bonitace odstoupit. V takovém případě nebude zadán bonitační kód a bonitace bude odložena.

b) Přepadení za přítomnosti psovoda

Psovod se psem se přesune k označenému místu. Psovod drží psa u levé nohy na krátkém vodítku, pes může stát nebo sedět. Na povel bonitační komise proti psovodovi vyjde figurant, který se zastaví na značce ve vzdálenosti cca 4 kroky před psovodem. Po krátkém rozhovoru figuranta s psovodem přecházejícím do hádky vykoná figurant krátký útok, přičemž psovod stojí na místě a pouští psa na délku vodítka.

Pokyny k provádění:

- *Pes je veden na vodítku ne delším než 1,5 m na nestahovacím (koženém, pevném látkovém) obojku nebo na postroji. Není přípustné vést psa po dobu bonitace na obojku nastaveném na stahování, ostnatém či elektrickém obojku. Psovod připne před touto částí zkoušky povahy psa na lehce napnutý úvaz. Úvaz slouží jako pojistka pro ochranu figuranta. Psovod zároveň drží psa na vodítku.*
- *Pořadatel bonitace zajistí úvaz s odpružením v délce 2,5 až 3 metry.*
- *Figurant je vybaven ochranným oděvem, rukávem a obuškem. Ruku s rukávem má figurant volně podél těla, obuškem hrozí při útoku.*

c) Přepadení psa bez přítomnosti psovoda

Psovod připne psa na předem připravený úvaz a odchází do úkrytu. Na povel bonitační komise ke psovi přímo přistupuje figurant, který zopakuje útok (nedochází ke kontaktu se psem). Po útoku se figurant odchází ukrýt mimo dohled psa, kde setrvává až do ukončení zkoušky povahy.

Pokyny k provádění:

- *Úkryt pro psovoda je umístěn min. 45° od osy příchodu figuranta ke psovi a min. 20 kroků od úvazového kolíku.*
- *Při útoku se figurant dostane přibližně dva metry od místa, kam až může aktivně bránící pes nahnout úvaz. Pokud však pes panicky prchá a je zde riziko, že se zraní, figurant již v útoku v žádném případě nepokračuje. Taktéž bonitační komise má v případě rizika závažné fyzické újmy psa možnost zastavit útok figuranta, avšak poté nemůže zadat lepší známku než Oa nebo Ob.*

d) Kontrola útlumu psa

Po vykonání útoku prochází kolem psa civilní osoba ve vzdálenosti cca 2 m mimo dosah psa na úvazu. Tato osoba psa při průchodu nijak neovlivňuje, ani jej nesleduje pohledem. Po jejím průchodu se na pokyn bonitační komise ke psovi vrací psovod. Tímto je zkouška povahy ukončená.

e) Zákus psa

Psovod oznámí bonitační komisi, jestli bude chtít psa po průchodu civilní osoby odměnit zákusem. Provedení zákusu není hodnocenou částí zkoušky povahy, hodnotí se pouze chování psa při hrozícím nebezpečí (útok figuranta bez přímého kontaktu). Zákus je pouze povolenou odměnou psa, poskytnutou na výslovné přání psovoda. V tom případě figurant couvne před zakročujícím psem, psovod odepne psa z úvazu a figurant provede znovu vydráždění a odmění psa zákusem.

f) Reakce na nárazový zvuk – výstřel

Provádí se samostatně až po posouzení všech psů ve skupině a u kolíku. Pomocník, který střílí, je ve vzdálenosti cca 30 kroků od psa a střílí ráží 6 mm start směrem nahoru.

IX. Ukončení bonitace

Po ukončení bonitace každého zvířete mu bonitační komise z dosažených výsledků stanoví kód, který se skládá z jednotlivých písmen a číslic po jednotlivé části exteriéru, povahy a celkového ohodnocení. Tento bonitační kód zapíše bonitační komise do průkazu původu psa a bonitační karty, kterou podepíše. Kopii bonitační karty s průkazem původu předá majiteli a originál předá hlavnímu poradci chovu. Zpracuje souhrnnou zprávu se jmény bonitovaných zvířat a jejich bonitačními kódy, kterou předá redakční radě ke zveřejnění v klubovém zpravodaji.

X. Svod dorostu - popis povahové zkoušky

Zkouška povahy se provádí v otevřeném prostoru o rozloze min. 4 x 4 m. V bezprostřední blízkosti tohoto prostoru se nesmí nacházet žádný další pes nebo jiný nepřiměřeně rušivý podnět.

K majiteli se psem upoutaným na vodítku (bez náhubku) přichází normálním krokem civilně oblečený pomocník, který se pokusí se psem navázat přátelský kontakt. Fyzický kontakt mezi psem a pomocníkem je žádoucí.

Na pokyn komise pomocník odchází do vzdálenosti cca 2 m, kde se otáčí čelem zpět k majiteli se psem a náznakem útoku (zvednutí ruky, výkřik - formou hry) přezkouší vzruchovou a orientační reakci psa.

Pomocník by se během předstíraného útoku měl pohybovat v pomyslném kruhu, jehož středem je majitel se psem, aby nedocházelo k zatlačování psa.

XI. Závěrečná ustanovení

Tento Bonitační řád byl schválen Konferencí delegátů konanou dne 24.6.2018 v Olomouci, což potvrzuje svým vlastnoručním podpisem předseda a zapisovatel Konference a dále předseda a tajemník Výboru.

Tento Bonitační řád zcela nahrazuje a ruší Bonitační řád KCHČSV schválený Konferencí delegátů konanou v Praze dne 25.6.2016, včetně všech jejích dodatků či změn.
